

Korkege skranter

10 pct. af træerne i Portugal
er ramt af en mystisk syge

■ SYGE TRÆER

Af Eva Birgitte Henningsen
Lissabon

De stedsegrønne korkege i Middelhavslandene bliver i disse år angrebet af en uforklarlig skranten. Træerne går ud i spidserne, og nogle eksperter frygter en uhelbredelig korkegesyge i familie med den triste elmesyge i Nordeuropa.

Portugal, der leverer 73 pct. af alle verdens korkprodukter og 55 pct. af råkorken er meget bekymret over korkegenes tilstand. Indtægterne fra korkeksporten svarede sidste år til næsten fire milliarder kroner, hvilket er dobbelt så meget som portvinen og mere end 100.000 er beskæftiget i korkproduktionen omend mange i form af sæsonarbejde.

I 1991 viste EUs luftforureningsmålinger, at mere end halvdelen af alle Portugals korkege var syge, og selv om man i løbet af 1994 fik sygdomsprocenten ned på 10 er der stadig grund til bekymring, og man kan stadig ikke blive enige om ondets årsag.

De store godsejere i Portugal, hvis korkplantager blev besat i revolutionsårene 1974-78, mener korksysten stammer fra dengang, 'besætterne skar rødderne over', men det passer ikke med, at korksysten også eksisterer – om end i mindre omfang – i de andre korklande omkring Middelhavet.

Træet flås levende

Korkeksperten Conceicao Barros fra Det Portugisiske Skovinstitut, der hører under Landbrugsministeriet, mener korksysten er en blanding af flere ting.

– Vi mener ikke, der er tale om en decideret sygdom som f.eks. den frygtede elmesyge, men snarere at det særlige økosystem, som korkegen er vant til, er blevet forstyrret og træerne gjort forsvarsløse over for en række sygdomme, som de normalt ville have kunnet holde i ave. Der har i vort århundrede været mindst to store forstyrrelser i korkskovens økosystem. Den første var, da Portugal begyndte at dyrke hvede under korkegene i 1930'erne og den anden er den tørke, der i de sidste otte år har hærget og stadig hærger hele Middelhavsområdet, siger Conceicao Barros.

– Hvert 9. eller 12. år får korkegen skrækket barken af sin stamme og tykkere grene. Huden bliver flået af det levende træ så at sige, og det er en enorm belastning, der gør, at korktræet er mere sart end andre træer. Man behøver bare at tænke på, at de korkege, der producerer og bliver skrækket hvert 9. år, lever 150 år i gennemsnit, hvorimod de vilde korkege, der ikke bliver skrækket, har en gennemsnitslevetid på 600-700 år, tilføjer Conceicao Barros.

Kork i rumskibe

Portugiserne og de andre korkproducenter ser gerne korkegene raske så hurtigt som muligt, for kork er noget, de virkelig kan satse på og som ingen andre i verden kan producere. Den lille, krogede egebusk, der bliver til en voksen korkeg efter 30-40 år, er en del af Middelhavsområdets urbevoksning, makien. Middelhavsområdet er det eneste sted i verden, hvor klimaet og jordbunden passer den, og der har været har været eksporteret kork fra Portugal, Spanien, Portugal, Italien (nærmere betegnet Sardinien), Frankrig, Tunesien og Marokko siden tidernes morgen.

Korkproppen er stadig alfa og omega i verdens vinproduktion, for på trods af hæderlige forsøg (med f.eks. plastic) er der endnu ikke lykkedes at finde et produkt, der har korkens evne til at lukke flasken og tillade en iltning af vinen inde i flasken samtidig.

Middelhavsområdet producerer ca. 13 mia propper om året, men kork har mange andre anvendelsesmuligheder. Det er det bedst tænkelige isoleringsmateriale. I modsætning til de kunstige isoleringsmaterialer er kork særdeles brandsikkert, og bor man i et hus med kork på vægge og gulve, får man mindre allergi. Desuden er kork let – 0,2 pct. vægten af vand – og egnet til redningsudstyr m.m.

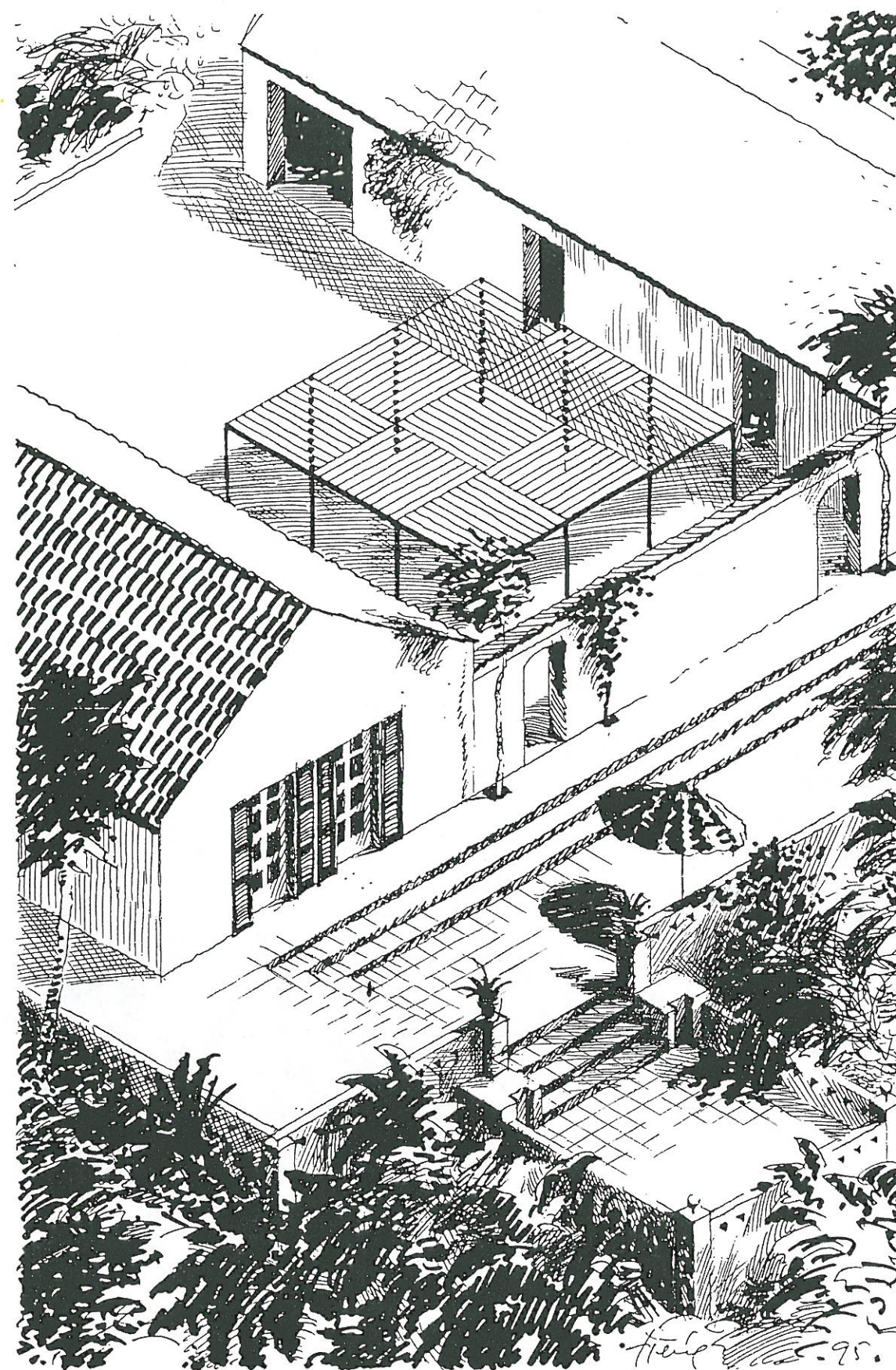
USAs rumfartsorganisation NASA bruger stadig kork til isolering af rumskibene og Volvo bruger kork inde i bilsæderne.

Rio MIRA

8. årgang
9

September 95

nr. 3

Angående medlemslisten.

Grundet tidmangel og uheldig koordinering er medlemslisten ikke med denne gang. Der henvises til forrige nummer.

Administrationsgruppen:

Birgitte: 42 19 42 14, Hans Kristian: 38 33 01 44, Erling: 31 39 82 55, Sven: 31 54 90 71, Margit: 31 20 15 49.

Fællesmøde lørdag den 30.9.95 kl. 14.00, Torvegade 50, 2, sal. Christianshavn

Dagsorden:

1. valg af dirigent og to referanter
2. godkendelse af referat fra 22. 4.95
3. beretning fra administrationsgruppen
4. beretninger fra arbejdsgrupper og udvalg
5. forslag fra grupper og udvalg
6. forslag fra medlemmer
7. orientering fra Nordportsgruppen
8. eventuelt

Efter mødet er der fællesspisning - Madhold bedes melde sig til Hans Kristian (2).

VIGTIGT !

I får med dette blade nye FI- kort til at indbetale jeres kontingent.
Ubrugte I måtte have, skal SMIDES UD.

Husk at returnere spørgeskemaer vedrørende British Airways - også hvis I ikke er interesseret i en rabat-ordning.

Gruppebilled fra Dyreborgmødet i August

Budgetkontrol.

Budget 1.1.95-1.6.96	Pr. 30.8.95
INDTÆGTER:	INDTÆGTER:
Kontingent 187.000	100.250
Forudbetalt 3.500	3.500
Lån, nye medl. 5.200	5.200
Indskud, --- 14.800	14.800
Gæstepenge 30.000	pr.1.8. 13.816
Udlejning 7.260	7.200
Diverse 1.800	1.738
Overskud, fest 2.000	2.000
IALT: 251.560	148.504

UDGIFTER:	UDGIFTER:
Renter:	
Bikuben 27.000	10.748
Jyske Bank 13.000	9.475
Afdrag --- 77.35	incl. sept. 40.950
Udmeldte 63.400	*46.600
Revisor 7.500	3.750
Blad 3.500	1.627
Administration 5.000	849
Fællesmøder og diverse 2.500	0
PORTUGAL:	
Løn, 54.000	24.320
Drift, 10.000	pr.1.8.* * 3.840
Vedl./forbed. 15.000	10.245
IALT: 278.250	152.404

PASSIVER:	
Bikuben, 1.1.95: 169.420	164.398
Jyske Bank, ---: 121.278	89.802
IALT: 290.698	254.200

KONTINGENTRESTANCER, incl. juli kvartal 1995.
Opgjort d.24.8.95.

Bruno Nielsen, nr.4	600
Otto Pedersen, nr. 35	5.200
Anne Marie Schmidt, nr. 38	400
Peter Kitnæs, nr. 51	1.800
Erling Krohn, nr. 57	600
Irma Clausen, nr. 85, 100/måned	300
Yvonne Furlung, nr. 86	1.600
Karin Rasmussen, nr. 101, 100 kr /måned	300
Mitzi Gaard, nr. 102	1.200
Michael Zedeler, nr. 113, 100 kr/måned,	300
Lars Kjærgård, nr. 123	600
Carlos Cua, nr. 125	600
Mogens Wulff, nr. 126	200
Annette Blicher Hansen, nr. 130	600

Ialt, d. 17.8.95 14.300

* Ikke flere tilbagebetalinger i 1995. Foreløbig kun en i 1996, Anders, nr. 112, kr. 16.800.

** Overskud på telefon, kr. 1.196, er fratrasket.

Balance - kr. 3.900, jfr. kontingentrestancer på kr. 14.300

Hvem har d.22.6. indbetalt kr. 800 i Bikuben, Godthåbsvej afd.?

DYREBORGMØDET 26.-27. AUGUST 95

REFERAT FRA GRUPPEMØDER

GRUPPE A: SWIMMINGPOOL , SPORTSPLADS OG TELTPLADSER M.M. (Jesper og Irma)

Der skal søges om tilladelse til at anlægge bassin/ vandreservoir. Det tænkes placeret i forlængelse af Kildedalen. Hygiejne spørgsmål skal diskuteres. Der stilles mod et gennemstrømningsbassin uden tilsætningsstoffer i form af klor ell. andet. Børn og voksne skal kunne bade dér, evt. overskudsvand til åleopdræt ell. lign.

Gratis materialemuligheder undersøges. En gruppe skal nedsættes, evt. interesserede kan tilmelde sig til Jesper.

SPORTSPLADS

Hvilke krav skal stilles til projektet? (Nærhed til boliger, landskabshensyn, offentlig adgang, pleje, nalgelfast, afskærmning m.v.) Placering kan være enten. 1. Nær gammel brønd i appelsinplantagen 2. Ved Nordporten, eller 3. ved stien ved Langhuset mod Kildedalen.

PETANQUE

Banen skal placeres på et skyggefuldt sted nær husene. Banen skal bestå af skærver, stabilgrus og bakkegrus. Jesper vil alliere sig med eksperter i foreningen.

B - C: RENOVERING AF EKSISTERENDE HUSE (Merete, Gerhard, Hanne Sunke Hans Kristian, Per, Anne-Marie, Erling Krohn, Marianne, Hanne Schmidt, René, Joao, Bent.)

Hvad er vigtigst, set i et økonomisk perspektiv?

1. LANGHUSET:

Tegningerne med bad (Skitse 2) prioriteres. Pris skønnes til dkr. 300.000.-Alt bygges på eksisterende fundament. Der bør laves et prisoverslag, baseret på at arbejdet udføres med overvejende lokal arbejdskraft.

2. HOVEDHUSET

Køkken færdiggøres, herunder ny vask. Fast terrasse etableres på bagsiden af huset. Gamle vinduer mod øst udskiftes.

3. MESSINHA

Gavl mod dalen åbnes ved isætning af to døre, én fra opholdsrum, én fra bageste værelse. Samtidig laves terrasse med trappe ned mod dalen. Mere lys og luft i forbindelse med køkkenregionen. Skønnet pris ca. 25.000.- dkr. Casa Portuguesa bør istandsættes, så det kan anvendes til enten kreativt værksted eller til stor-køkken.

Gården:

Mellem Casa Portuguesa og Mesinha belægges med fliser, og grisene flyttes. Køkkenpejsen skal istand-

sættes, anslået pris 10.000.- dkr. "Kuldebro" mellem baderum og loft lukkes.

Gruppe er nedsat, foreløbig består den af Hans Kristian, Hanne Sunke, Oscar og Erling Krohn. Fortløbende kontakt med byggegruppen.

Generelt:

Ved alle byggeopgaver bør opvarmning med solenergi til rum- og brugsvand med under enhver planlægning.

D KURSUSVIRKSOMHED

(Nardo, John, Rudi, Birgitte, Mogens)

Visioner og drømme i en 10-årsperiode.

En mente, at Nordportprojektet skal op at stå sideløbende med foreningens højskole- og kursusprojekter.

En mente, at et konkret Nordportprojekt endnu ikke er udarbejdet.

Enighed om, at der skal etableres:-

Arbejdsferier i samarbejde med kommuner, samt højskoleophold.

Hvilke faciliteter er nødvendige for at gennemføre ovennævnte? Mogens ønsker et betinget -ja- fra medlemmerne. Hvis uenighed, falder projektet så?

Kursusvirksomhed og højskoleophold skal gå op i en højere enhed.

MØDE I PLENUM D. 27. AUGUST 1995

Mogens fremlægger mundtligt referat fra Dyreborg-mødet på fællesmødet d. 30. september.

Økonomien på bordet, så vi ved hvad vi har at gå efter. Økonomien koordineres med byggegruppen. Et beløb overføres årligt til byggegruppen, som så administrerer beløbet. Hovedprincip ved istandsættelser er ingen låntagning til finansiering.

Referat fra grupperne er kun visioner. Medlemmer er meget velkomne til at rette henvendelse til én fra den enkelte gruppe, i tilfælde af tvivlsspørgsmål / kommentarer.

Byggegruppen har lavet nogle prioriteringer, som selvfølgelig kan ændres i forhold til udviklingen i økonomien. I forbindelse med prioriteringen af opgaverne fremkommer byggegruppen med nogle realistiske prisoverslag på de enkelte istandsættelser.

Denne prioritering er opsat efter den prioriteringsliste vi afleverede før mødet.

Birgitte rejser til Portugal i 3 uger og vil her tage kontakt til de Pina ang. byggetilladelser for de enkelte opgaver, samt generelle retningslinier for byggeri på vores grund.

Kontakten til Quintan er dårlig. Birgitte reetablerer fax / telefon / telefonsvarer ved køb af dansk fax-telefonsvarer og medbringer den til Portugal.

Siden Sidst - Rapport fra Administrationsgruppen

Der er ikke sket de store ting på grund af ferie, Jazz-festival og sommervarmen.

I Portugal har João på grunden haft besøg af forsikringsselskabet Zürich, der vil fremsætte et skriftligt tilbud på brandforsikring med og uden ejendommens bygnin-ger.

Endvidere overvejer Ana Bella at søge stilling i Lissabon, men Leonel har oplyst, at både hans kone og hans yngste datter er i stand til at overtage bogholderiet.

I forbindelse med den arbejdskontrakt, som Joao sammen med Leonel og De Pina har forhandlet sig frem til, og som skal træde i kraft pr. 1. september 1995, får Leonel netto en lønnedgang, hvilket ikke er tilfredsstillende i længden. Dette problem skal vi drøfte på næste fælles-møde.

Administrationsgruppen har iøvrigt besluttet at give Leonel et sæt arbejdstøj årligt, indkøbt i Danmark.

Leonel har til foreningens medlemmer plantet mange grøntsager, hvilket tilsyneladende har været en stor succes for sommerens gæster.

Endvidere har Leonel foretaget en vandanalyse af kom-munevandet, det der er i hanerne, og kildevandet. Kildevandet er usædvanligt fint, men på grund af tørken skal vi ikke drikke vandet fra vandhanerne.

Traktoren volder Leonel problemer, idet den ikke kan udføre de simpleste opgaver, herunder rive rødder op, og vi må derfor regne med, at vi indenfor en 5-års periode skal bruge penge til en ny traktor.

Erling, der har været nede på grunden, mener, at vi let kan få telefonselskabet i Portugal til at reparere telefon-hornet, idet det tilsyneladende kun er et relæ, der er i stykker.

Endelig er der sket det, at faxen ikke længere virker. Først i den forbindelse opdager man, hvor stor glæde vi har haft af den. Administrationsgruppen har søgt Jumbofonden om støtte til indkøb af en ny fax, idet det er meget svært at undvære en fax.

Som det fremgår af budgettet har Portugal til dato "kostet" foreningen kr.20.000 Imidlertid skal der fra dette beløb trækkes de kr. 7.200, som Uldum har betalt i leje.

H U S K:

referat fra administrations-gruppe-møderne kan fås ved indbetaling af kr. 100,00 pr. år.

På gensyn den 30/9 1995.

ADMINISTRATIONSGRUPPEN

I ugerne 37, 38 og 39 er MESINHA huset udlejet til Jørgen Samuelsen og kone.

Modstående kort beskriver mødets visioner for fremtiden

Visioner om Quinta do Bogalho år 2000

Af Oscar Rene Fieve.

Mød denne fremtidsfetichistiske flam-meskrift lysende på efterårshimlen, så den må have kunnet ses over det meste af sydfyn, enedes medlemmerne i vor forening på mødet i Dyreborg om, blandt de mange forslag, at restaure-ring og istandsættelse af husene på farmen, bør have højeste prioritet.

Nogle af medlemmerne bliver ældre, som en af deltagerne på øverste er-kehelsestrin under mødet bemærkede - et udsagn, der får en til at håbe på at flere medlemmer får mere tid til at opholde sig i længere perioder på farmen, så vi får kvalificeret til-syn med de forandringer vi ønsker sat igang.

Trods de mange ejendommeligheder vi har måttet lægge øre til i den tid foreningen har eksisteret, forestil-ler jeg mig stadig at farmen først og fremmest er til for medlemmernes skyld - og at de fysiske rammers praktiske muligheder for at flere og flere, opholder sig længere og længe-re, fortolkes som et sundhedstegn, hvad enten vi ferierer eller udfører opgaver.

Om godt og vel 2 år er vi efter si-gende gældfri, og hvis alt går vel, kan vi derefter foretage udbygninger, og lave anlægsarbejder, over en 6 - 7 årig periode, uden at tage nye lån, for en lille million kroner.

Det kan for nogle måske lyde som lang tid, men når man tænker på den hestig-hed, hvormed fornuften og den alminde-lige realitetssans synes at gro i fore-ningen, kan de to ting måske følges ad. Lad os udnytte vore små midler med omtanke.

Om det vil blive fortolket sådan, er jo ikke til at sige, men ideen med at åbne Mesinha-huset mod dalen, synes jeg er en naturlig ændring, for at gi-ve huset en smule tiltrængt attraktion, lukke lyset ind, og sætte hele byg-ningen i forbindelse med dens tillig-gende herlighed, alt det grønne i Mesinha-dalen.

OM DEN SÅKALDTE SOKKELUDLEJNING

Begrebet Privatisering, hvad man så end lægger i det, skabte en del ophidselse på foreningens første møde i Dyreborg, for nogle år siden. Tanken om at medlemmer, for egne penge, under en form for kontrakt-lig aftale med foreningen, rejser enkelte småhuse i landskabet, er bestemt ikke uinteressant. Men trods den måske mere fordøjelige navneforandring til Sokkeludlej-ning, fortsætter den oprindelige ide i den nuværende diskussion, at være uden særlig substans, da ingen endelige betingelser, eller lovfor-slag omkring begrebet endnu er frem-sat.

Ideen hænger fortsat fritsvævende i luften, og vi ved at vi for en del af vort landområdes vedkommende, falder ind under strenge fred-ningsmæssige bestemmelser i den ny portugisiske byggelovgivning. Hvad enten der er tale om privat-financierede småhuse, som med en intern fornuftig lovgivning, i sidste ende naturligvis bør falde tilbage til foreningen - eller det er os alle der bygger, kan vi sik-kert vente vanskeligheder ved nogle af placerings-forslagene, men jeg synes ikke det er noget argument for at lade sig skræmme, og projekttere kedelige huse i kedelige placeringer.

Den udbygning vi drømmer om at fore-tage, og som snart synes økonomisk realistisk, skal selvfølgelig være gennemarbejdet, attraktiv og konge-nial. Praktisk såvel som kunstnerisk.

